

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 427/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., D., zastúpenej advokátkou JUDr. E. S., Advokátska kancelária, D., ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Obdo 7/2009 z 25. marca 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2010 doručená sťažnosť spoločnosti S., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 M Obdo 7/2009 z 25. marca 2010.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 4 K 169/97 z 2. apríla 1998 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka P., a. s., D. (ďalej len „úpadca“). Opatrením sp. zn. 4 K 169/97 z 22. októbra 2002 krajský súd na návrh správcu konkurznej podstaty schválil predaj nehnuteľného majetku úpadcu na základe návrhu správcu konkurznej podstaty zo 17. septembra 2002 pre sťažovateľku za kúpnu cenu 8 500 000 Sk. Na základe tohto opatrenia správcu konkurznej podstaty uzavrel so sťažovateľkou, zastúpenou jedným z dvoch jej konateľov oprávnených konať samostatne, 27. júna 2004 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľného majetku úpadcu. Z dôvodu rozporov medzi konateľmi sťažovateľky správcu konkurznej podstaty pre údajné nezaplatenie celej kúpnej ceny v zmluve dohodnutej lehote od zmluvy odstúpil. Po zmene správcu konkurznej podstaty sa nový správca konkurznej podstaty oboznámil so stavom majetku úpadcu a odstúpenie od kúpnej zmluvy predošlým správcom konkurznej podstaty vyhodnotil ako konanie v rozpore so zákonom. Správca konkurznej podstaty dospel k záveru, že k omeškaniu s úhradou časti kúpnej ceny v čiastke 200 000 Sk došlo na strane úpadcu ako predávajúceho, keď prijatú čiastku vrátil späť na druhý deň po jej doručení. Listom z 26. októbra 2007 navrhol správca konkurznej podstaty krajskému súdu, aby vydal opatrenie, v ktorom vysloví súhlas s prevodom vlastníckych práv k nehnuteľnému majetku úpadcu. Následne správca konkurznej podstaty 14. novembra 2007 uzavrel so sťažovateľkou novú kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníctva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve úpadcu na sťažovateľku schválený opatrením krajského súdu. Uznesením krajského súdu zo 7. januára 2008 došlo k zmene správcu konkurznej podstaty. Na jeho návrh vydal krajský súd 3. novembra 2008 opatrenie pod sp. zn. 4 K 169/97, ktorým zrušil opatrenie z 22. októbra 2002 o schválení predaja nehnuteľného majetku úpadcu sťažovateľke. Proti opatreniu krajského súdu z 3. novembra 2008 podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 M Obdo 7/2009 z 25. marca 2010

(ďalej len „uznesenie z 25. marca 2010“) mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol. Podľa názoru najvyššieho súdu opatrenie krajského súdu má vo svojej podstate charakter rozhodnutia o postupe konkurzného konania, a preto treba na takúto formu rozhodnutia nazerať ako na rozhodnutie, ktorým sa upravuje vedenie konania. Proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa upravuje vedenie konania, však mimoriadne dovolanie nie je prípustné. Najvyšší súd preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol.

3. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd nesprávne posúdil kritériá prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora a tento postup najvyššieho súdu predstavuje také odchýlenie od výkladu a aplikácie zákonného ustanovenia o mimoriadnom dovolaní, že ním došlo k porušeniu práv sťažovateľky.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým sa vysloví, že uznesením najvyššieho súdu z 25. marca 2010 boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd nálezom zrušil uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zaviazal ho na náhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľky.

II.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

6. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená, a to či už ako celok, alebo v niektorej z jej častí. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, I. ÚS 124/03).

7. Ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, v rámci ktorej opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. I. ÚS 31/05). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by

bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03). Z takého hľadiska preto pristúpil ústavný súd k preskúmaniu sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 25. marca 2010.

8. Podstatou sťažnosti je posúdenie otázky, či opatrenie vydané konkurzným súdom, podľa § 66b zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“) možno považovať za rozhodnutie (ktorým sa rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov konania, prípadne iných osôb) alebo či ide o rozhodnutie, ktorým sa upravuje vedenie (konkurzného) konania. Od posúdenia tejto otázky potom závisí prípustnosť mimoriadneho dovolania podľa § 243f Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Podľa § 66b ods. 1 ZKV súd rozhoduje opatrením, ak ukladá správcovi povinnosť, pri dohliadacej činnosti, ak rozhoduje o ustanovení opatrovníka a osobitného správcu, odmene opatrovníka, predbežnej odmene správcu, zbavení správcu mlčanlivosti, odmene likvidátora alebo ak dáva súhlas podľa tohto zákona.

Podľa § 66b ods. 3 ZKV proti opatreniam v dohliadacej činnosti súdu a opatreniam, ktorými súd dáva súhlas s výnimkou súhlasu podľa § 28, nie je prípustný opravný prostriedok.

Podľa § 12 ZKV súd je oprávnený vyžiadať si od správcu správu a vysvetlenie, nahliadať do jeho účtov a vykonávať potrebné zisťovania. Správcovi môže uložiť, aby si vyžiadal na určité otázky názor veriteľského výboru alebo správcovi môže dať pokyny sám.

9. Z obsahu sťažnosti ako aj jej príloh je zrejmé, že podľa sťažovateľky je opatrenie vydané podľa ZKV rozhodnutím, ktorým sa priznávajú práva a ukladajú povinnosti, a nie rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania. Naproti tomu najvyšší súd ako dovolací súd dospel v uznesení z 25. marca 2010 k názoru, že opatrenie konkurzného súdu určuje, akým spôsobom bude speňažovanie ako jedna z fáz konkurzného konania prebiehať. Preto

je opatrenie o súhlase či nesúhlase so speňažovaním či predajom majetku potrebné považovať len za rozhodnutie o postupe konkurzného konania, a teda za rozhodnutie ktorým sa upravuje vedenie konania.

10. Ústavný súd po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu z 25. marca 2010, ktorý rozhodoval ako súd dovolací, dospel k záveru, že najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd dostatočne zdôvodnil, prečo považuje opatrenie vydané konkurzným súdom iba za usmernenie spôsobu speňažovania, ktoré má preto charakter rozhodnutia, ktorým sa upravuje vedenie konania, proti ktorému mimoriadne dovolanie nie je prípustné. Uznesenie najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru preto nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. Samotná skutočnosť, že najvyšší súd v uznesení z 25. marca 2010 posúdil otázku prípustnosti mimoriadneho dovolania odlišne od právneho názoru sťažovateľky, nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojim vlastným.

11. Za daných okolností ústavný súd považuje namietané uznesenie najvyššieho súdu z 25. marca 2010 z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Preto podľa jeho názoru neexistuje medzi základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy a právam podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 M Obdo 7/2009 z 25. marca 2010 taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálnu možnosť dospieť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie k záveru, že týmto uznesením došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľky. Samostatné posudzovanie správnosti spochybňovaného právneho názoru najvyššieho súdu (v otázke posúdenia charakteru opatrenia ako forme rozhodnutia, ktorého právny režim je upravený len v ZKV) v okolnostiach danej veci opomína ústavnoprávny rozmer. Samostatné posudzovanie spochybňovaného právneho názoru nemôže mať vplyv na záver ústavného súdu o absencii možnosti porušenia označených práv sťažovateľky uznesením najvyššieho súdu z 25. marca 2010, ako celku.

12. Sťažovateľka na podporu svojej argumentácie v sťažnosti uviedla citáciu z rozsudku najvyššieho súdu z 27. apríla 2005 sp. zn. 1 M Obd V 16/2004, ktorý bol publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu pod sp. zn. R 37/2005. Tento sťažovateľkou citovaný názor, podľa ktorého je proti opatreniu vydanému súdom podľa ZKV mimoriadne dovolanie prípustné, však nie je stanoviskom najvyššieho súdu, ale iba súčasťou odôvodnenia mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, ktoré sa navyše týkalo skutkovo rozdielnej veci.

13. Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky pre zjavnú neopodstatnenosť.

14. Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2010